

לקו"ש חלק כ"ג במדבר א'

פיענוח מראי מקומות

פרש"י עה"פ (א, טז. שם, יז) אלה קרואי העדה. . האנשים האלה אשר נקבו בשמות. טעם צירוף נשיאי המטות במנין כל השבטים

(1 פרשתנו א, טז.)

דבר מבלי הגיד אל הנשיאים ולקרא להם. ועיין לקמן פרשת קרח (טז, ב). קראי מועד, ועיין פרשת מטות (להלן לא, יד). פקודי החיל:

(5 ראה רא"ם, את האנשים האלה את י"ב נשיאים הללו אשר נקבו לו כאן בשמות. מפני שמדרך הכתוב להזכיר האמורים למעלה עם הכנוי והיה ראוי לכתוב ויקח אותם משה ואהרן או ויקח משה ואהרן את האנשים האלה בלבד ופה האריך לומר את האנשים האלה אשר נקבו בשמות והיה עולה על הדעת שהאנשים האלה אינם השנים עשר נשיאים הכתובים למעלה ופירוש אשר נקבו בשמות במקום אחר לפיכך הוצרך לפרש שהאנשים האלה הם הי"ב נשיאים האמורים למעלה ופי' אשר נקבו בשמות אשר נקבו לו כאן בשמות והוסיף מלת לו מפני שבזולתו לא יודע למי נקבו והוסיף מלת כאן מפני שבזולתו לא יודע לאיזה מקום נקבו ואשר הכריחו לומר כן מפני שלא מצינו שנתפרשו שמות האנשים האלה לא למשה ולא לאחרים חוץ מכאן: **דבק טוב,** האנשים האלה רש"י רצה ליישב מדקראן לעיל נשיאים וראשים משמע דאלו אחרים הם ל"פ דהם אותם י"ב נשיאים הללו זל"פ אשר נקבו (ר"ל ל"ל אלא פירש) לו כאן בשמות אי נמי מדאמר איש איש למטה אם כן משמע מכל שבט ג' דהם כ"ד לכן פירש את שנים עשר וכו' אם כן הם י"ב: **שפ"ח.** י"ב נשיאים הללו. רצונו לתרץ הל"ל ויקח משה ואהרן אותם שהרי לעיל מינה כתיב נשיאי העדה, וממילא ידעין שהם הנזכרים למעלה אלא ודאי הואיל וכתיב האנשים האלה יכול אני לומר שהיו אחרים ולא נשיאים, לכך פירש"י שנים עשר נשיאים הללו. וא"ת אחרים היו, לכך פירש"י אשר נקבו לו כאן בשמות ומי הם אשר נקבו כאן בשמות הוי אומר אלו הנשיאים, והוסיף מלת לו כי בזולתו לא יודע למי נקבו. וא"ת מנ"ל לרש"י לפרש כן דלמא אחרים הן, וי"ל דכתיב האנשים האלה בה"א והל"ל אנשים אלה. וא"ת למה לא אמר סתם ויקח אותם כמו שהקשה רמ"י. ונראה דמתחלה אמר ראש לבית אבות ובסוף

(2 ראה דבק טוב ואתכם יהיו פירש רש"י כשתפקדו לאפוקי שתטעה שבכל דבר היו אתם ל"פ רק כשתפקדו יהיו עמהם וכו' וקאי אתפקדו הנאמר בפסוק לפני זה: אלה קרואי עדה ק"ל דקראן תכף אחר כן נשיאי מטות וכי זו חשיבותן שיקראו העדה ל"פ הנקראים וכו' ופירש (בל"א זיא זאל ווערדן גירופין): **ושפ"ח כאן.** לכל דבר חשיבות. רצונו לתרץ וכי זה היה חשיבותן שהיו קוראין כל העדה לכן פירש הנקראים וכו' כלומר לתת עצה ולתקן כל צרכי העדה:

(3 רא"ם כאן. קרואי העדה הנקראים לכל דבר חשיבות שבעדה. אמר זה מפני שהקוראים תמיד הם הגוזרים והקוראים הם הנגזרים שקוראים אותם לצוותם ולהזהירם ולשלחם לעשות רצונם והוא הפך הכוונה פה לפיכך פירש שהקריאה הזאת היא הקריאה שקוראים העם את ראשיהם שיתנו עצה ותקון לכל הצריכים להם מפני שהם חכמים ובבונים אנשי חכמה ותבונה וזהו פי' הנקראים לכל דבר חשיבות שבעדה שהם הראשים הגוזרים על העדה להתנהג בעצתם: **וראה גו"א כאן.** לכל דבר חשיבות שבעדה. שאין פירושו שהעדה קוראים אותם כדמשמע "קריאי העדה", שהם קוראים מן העדה, שאין דרך העדה לקרוא את הנשיא, אלא "קריאי העדה" שהיו קוראים ממה ואהרן, ו"קריאי העדה" רצה לומר לדבר חשיבות שבעדה היו נקראים:

(4 להעיר מראב"ע קרואי העדה. הטעם שהעדה לא יעשו דבר עד שיקראום: **ואבי עזרי לראב"ע כאן.** קרואי העדה, הטעם שהעדה לא יעשו דבר עד שיקראום. ולפי דברי הרב נכון לפרש קרי וכתיב על אופן היאות, היינו שהעדה סרים למשמעתם אם הנשיאים קוראים אותם לאסוף, גם העדה לא יעשו

ונשיאי ישראל שנים עשר איש איש-אחד לבית-אבתיו
(היו): **כאשר צוה ה' את משה ויפקדם במדבר סיני.**

11) ע"ד לקמן א, נד "ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה
ה' את-משה כן עשו": **ב, לד** "ויעשו בני ישראל ככל
אשר-צוה ה' את-משה כן-חננו לדגליהם וכן נסעו איש
למשפחתו על-בית אבתיו:".

12) א, ד. "ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש
לבית-אבתיו הוא:"

13) א, ה. "ואלה שמות האנשים אשר יעמדו אתכם
לראובן אליצור בן-שדיאור:"

14) ריש פרשתנו "וידבר ה' אל-משה במדבר סיני
באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם
מארץ מצרים לאמר: **ובפרש"י שם.** וידבר. במדבר
סיני באחד לחדש וגו'. מתוך חבתן לפניו מונה אותם
כל שעה — כשיצאו ממצרים מנאן, וכשנפלו בעגל
מנאן לידע מנין הנותרים, כשבא להשרות שכינתו
עליהם מנאם, באחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באיר
מנאם:

15) כמפורש בפרשת נשא ז, ב. "ויקריבו נשיאי
ישראל ראשי בית אבתם הם נשיאי המטת הם
העמדים על-הפקדים: **שם, יוד ואילך.**

16) ואף שהבן חמש למקרא עדיין לא למד פ' נשא
- מ"מ, כבר הודיעו רש"י לפניו בפ' ויקהל (לה, כז
והנשאם הביאו. אמר ר' נתן: מה ראו נשיאים להתנדב
בחנכת המזבח בתחלה ובמלאכת המשכן לא התנדבו
בתחלה אלא כך אמרו נשיאים, יתנדבו צבור מה
שמתנדבין, ומה שמחסרים, אנו משלימין אותו, כיון
שהשלימו צבור את הכל – שנ' והמלאכה היתה דים –
אמרו נשיאים מה עלינו לעשות? הביאו את אבני
השהם וגו', לכך התנדבו בחנכת המזבח תחלה, ולפי
שנתעצלו מתחלה נחסרה אות משמם, והנשאם כתיב
(ספרי במדבר מ"ה): נדבת הנשיאים לחנוכת
המזבח.

17) במשכיל לדוד מפרש זה בפרש"י אשר נקבו לו
כאן בשמות, את האנשים וכו' ו"ב וכו' לו כאן וכו' פי'
דק"ל דהול"ל בקיצור ויקח משה ואהרן אותם ותו לא
דממילא הוה משתמע שפיר דאנשיאים קאי דמנייהו

אמר נשיא מטות וה"א ראשי אבות לאו נשיאים על כל
השבטים רק על משפחה, אבל כאן כתיב קריאי עדה
נשיאי מטות כאן מיירי בנשיאים ממש ולעולם אחרים
הן ולכך אמר קריאי עדה כדי לידע מי הם שנקראים
לכל דבר חשיבות, לכן אמר האנשים האלה דהם הם
הנשיאים וק"ל נלי"ט: [מהרש"ל] כתב דק"ל למה כתיב
אשר נקבו בשמות שהוא די אם כתב את האנשים
האלה, לכ"פ אשר נקבו לו כאן בשם חשיבות שראויין
לאותה גדולה ונשיאות, היפך המרגלים שנקראו לשם
גנאי על שם סופן כדאי' במדרש רבה: **ועוד.**

6) ראה ספר הזכרון האנשים האלה י"ב נשיאים הללו
אשר נקבו לו כאן בשמו' לא ידעתי טעם למה שפרש
בכאן הרב ז"ל וכל מה ששמעתי או ראיתי כתוב בו
אינו נכנס באזני שחלילה וחס שיעלו אותם פירוש' על
לב הרב וישמר מהם וגם לא לחנם הוסיף באש' נקבו
בשמות שתי תיבות אלו שהן לו וכאן ולא דבר רק הוא
ואם רק הוא ממני: **ושם אפרים כאן.** (א, יז) אשר
נקבו. לו כאן בשמות: והלשון מגומגם ועיין במזרחי
שכתב הוסיף מלת לו שבזולתו לא יוודע למי נקבו
והוסיף מלת כאן שבזולתו לא יוודע באיזה מקום נקבו
והוא תמוה שהרי מקראות שלמעלה מפורשים וידבר
ה' אל משה כו' ואלה שמות האנשים כו' ועדיין
לחלוחית הדיו קיימת ולמאי נחוש לה שאנחנו לא נדע
למי נקבו ובאיזה מקום נקבו עד שהוצרך להוסיף מלת
לו כאן.

7) גו"א בפרש"י כאן. האנשים האלה שנים עשר
נשיאים הללו. כי "האנשים האלה" משמע שהיו אנשים
סתמא, כדמשמע "האנשים", ולא נלקחו מפני שהיו
נשיאים, וזה אינו, דכיון דאלו שנים עשר אנשים
נשיאים היו, בודאי מפני נשיאותם לקח אותם, דאי לא,
מאי שנא הני, לכך פירש 'שנים עשר נשיאים הללו',
פירוש מפני נשיאותם לקח אותם. וכך רצה לומר;
האנשים האלה שהם נשיאים:

8) אבל ראה פרש"י שלח יג, ג: כל אנשים שבמקרא
ל' חשיבות ואותה שעה כשרים היו.

9) וכמה מהם איתא במפרשי התורה, וברש"י
בהשקפה ראשונה אין כל תירוץ, אף שהם דברים
בלתי מובנים בפשוטו של מקרא.

10) ובפרט שבלאה"כ מפורש אח"כ בתורה (א, יט.
וראה פסוק מד אלה הפקדים אשר פקד משה ואהרן

ונראה דרש"י ז"ל הוסיף מה שנראה חסר מן הכתוב לפי לשון המדבר כי המקרא קצר או כי כונת רש"י לומר שלא יהיו המונים רק משה ואהרן והם יהיו עמהם בעת שיפקדו לא זולת. **ועוד**), כי אז ה' מספיק שיאמר **בהפסוק בהמשך וסיום להפסוק שלפניו "ואתכם איש איש למטה"**, **כמ"ש במשכיל לדוד כאן (וראה פרשתנו א, מד** אלה הפקדים אשר פקד משה ואהרן ונשיאי ישראל שנים עשר איש איש-אחד לבית-אבותיו (היו:).

19) משכיל לדוד בפרש"י.

20) כמ"ש באברבנאל, והנה קרא את הנשיאים קרואי עדה נשיאי מטות אבותם וראשי אלפי ישראל שהם שלש' תוארים לפי שמג' בחינות בחר השם שיעמדו בהם עם משה בשעת המנין. הא' לפי שאלה היו קריאי העדה לכל דבר חשיבות שבעדה. ולכך היה ראוי שיהיה המנין בפניהם. הב' מפני שהמנין הזה היה יסוד חלוקת הארץ שתהיה ליוצאי מצרים ולכך אמר נשיאי מטות אבותם שבעבור זה יכינו ויישירו נחלות אבותיהם לבניהם. וכן אמר איש ראש לבית אבותיו הוא. **ספורנו כאן** איש ראש לבית אבותיו. והטעם שיהיו אתכם הוא שכל אחד מהם ראש לבית אבותיו ולא יחד ממנו יחס כל אחד ואחד: **(א, ד)**. **ועוד**. **וראה כלי יקר שם בסופו**. ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו הוא. מדקאמר איש איש למטה מה חזר ואמר איש ראש לבית אבותיו הוא, וקרוב לומר שהוא דומה למה שכתבו המפרשים בפסוק דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל (בראשית מט טז). שלא היה מחניף לשבטו שנקראו עמו אלא היה דן אותם כאחד שבטי ישראל, כאחד מן שאר שבטים, כך נשיאים אלו היו כשרים והיה כל אחד איש למטה. לכל השבט היה כאיש גבורתו לנהוג עליהם נשיאתו ברמה, ולא זו לכל השבט הרחוקים קצת ממנו אלא אפילו היה ראש לבית אבותיו. הקרובים אליו ביותר גם להם היה לראש לנהוג נשיאות עליהם.

21) ראה ראב"ע כאן. ראשי אלפי ישראל. כל אחד ראש על כל אלפי השבט כי יש שר לאלף: **אברבנאל**. והג' מפני צורך המלחמה שהיו הנשיאים ההם שרי אלפים הממונים על הלוחמים. **ועוד**.

22) בהמנין דפרשתנו כ"ה במנין דכל שבט, כמפורש לקמן בהפסוקים (א, כא ואילך). וע"פ פרש"י תשא (ל, טז) ונתת אתו על עבדת אהל מועד. למדת שנצטוו למנותם בתחלת נדבת המשכן, אחר מעשה העגל, מפני שנכנס בהם מגפה, כמו שנאמר

קא סליק. ומשני דקמ"ל קרא תרתי חדא שלקח כל הי"ב נשיאי' בבת אחת קודם שהתחיל למנותם משום דדייק בצווי הקדוש ברוך הוא תיבת יהו כדלעיל. והיינו דקאמר רש"י את י"ב נשיאים הללו כלומר כולם כאחד ובמ"ש אשר נקבו וכו' ר"ל דדייק משה רבינו לאיזה צורך הוצרך רחמני להזכיר שמותם של נשיאים והלא כבר היו ידועים הנשיאים של כל שבט ושבט. בפרט שזה היה מעשה אחר הקמת המשכן והלא כבר הקריבו י"ב נשיאים הללו קרבנם לחנוכת המזבח שנרא' בהדיא שהיו מפורסמים וידועים לנשיאי השבטים וא"כ הכא לא הוה צריך למימר ליה אלא איש ראש לבית אבותיו וכו' וכבר היה יודע משה מאן נינהו. **א"ו ש"מש"ה קפיד רחמנא לפרושינהו לומר לו שיקחם בסדר הזה שנקבו כאן בשמות כו' "** לא כסדר שהקריבו בחנוכת המזבח יהודה תחלה וכו' שהוא כסדר הדגלים ולא כסדר תולדותם לגמרי אלא כפי מה שנכתבו כאן וזהו אשר נקבו בשמות וכסדר הזה לקחם משה להיות עמו בשעת המנין נשיא ראובן ראש וראשון במעלה ואחריו של שמעון וכו' כסדר הנכתב ולמד זה כדאמרן דאלי"כ לאיזה תכלית נקבו לו כאן והרי ידועים היו והיינו דקמ"ל רש"י. ואמנם צריך לדקדק באמת שלא נמצא שום סדר לנשיאים הללו לא כתולדותם ולא כדגליהם. וליכא למימר נמי דהכא כסדר חכמתם וצדקתם דהא בכמה מקומות נר' דנחשון היה הראש בתורה ובמעשים וכדחז"י נמי בים סוף קפץ נחשון בן עמינדב וכו'. ונראה לומר שהרי כתב רש"י בפרשת נשא בנשיא יששכר דכתב הקרב את קרבנו חסר לפי שהיה ראובן מערע' ואומר הואיל וקדמי יהודה אחי אקריב אני אחריו לכך הוצרך לצוות הקדוש ברוך הוא שיקריב דוקא יששכר אחר יהודה כסדר הדגלים עיין שם. והשתא אחר זה כשצוה ליקח הנשיאים לגדולה זו לימנות את ישראל לפייס דעתו של ראובן ציוה הוא ית' שיקדים ראובן תחלה אף קודם יהודה ולפי שלא יאמר שמעון שבשביל שלא ערער הפסיד שהרי גם הוא גדול מיהודה כמו ראובן לכך סמכו מיד ואחר כן התחיל יהודה ושוב הזכיר אחריו יששכר וזבולן כסדר הדגלים וה"נ אפרים ומנשה ובנימין כסדר הדגלים וכן דן ואשר ונפתלי והפסיק בגד והקדימו לנפתלי הואיל ולא מנאו עם חביריו שבדגלים כדי שלא להקדימו ליהודה לכך לא רצה ליתנו באחרונה ממש ולכך הקדימו לנפתלי שהוא האחרון. אבל אחר כך בסדר השבטים במנין הקדימו לגר ונתנו במקומו אצל ראובן ושמעון הואיל והיה עמהם בדגלים: **. אבל ברש"י אין רמז אפילו להסדר**.

18) דאין לומר שרש"י בא לבאר ולפרש זה דרך משה ואהרן הם המונים, והנשיאים רק "יהיו אתכם" -עמכם - כשתפקדו (כמ"ש בכמה - מפרשים פי' א' במהרי"ק ד ואתכם יהיו בעת שתפקדו אותם יהיו עמכם רש"י וק' למה האריך כל כך

בצלאל בן-אורי בן-חור למטה יהודה: לא וימלא אתו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל-מלאכה:

25) להעיר מיריעות שלמה כאן בד"ה את האנשים כו' בשמות והוסיף כו' נ"ב וקש' לפ"ז היה מספיק במה שפירש את האנשים האלה י"ב נשיאי' הללו ומה צריך עוד לפרש אשר נקבו לא כו' אלא נראה דק"ל לרש"י על המקרא גופ' מה צריך לכתוב אשר נקבו בשמות אלא ה"פ עכשיו נקבו לו פי' השמות של הנשיאים מן השמים שנקראו כך ע"ש מעלתן שראויים הם לאות' נשיאות הפך שמות המרגלים שכולן נקראו לגנאי ע"ש סופן כדאיתא ברבתי ע"ש מהרש"ל: **(שפ"ח כאן בשם המהרש"ל ראה לעיל הערה 5).** ש"ך עה"ת פרשתנו א, ג (בסופו). יז

26) בדפוס ראשון ודפוס שני וכמה כת"י רש"י אין נקודות המפסיקות (וגם אין ריוח) המורות על ד"ה חדש.

27) שזה מכריח שיהי' במנין שבטו.
צצו

28) ריש פרשתנו. וידבר. במדבר סיני באחד לחדש וגו'. מתוך חבתן לפניו מונה אותם כל שעה — כשיצאו ממצרים מנאן, וכשנפלו בעגל מנאן לידע מנין הנותרים, כשבא להשרות שכניתו עליהם מנאם, באחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באיר מנאם:

29) שמז, סע"א ואילך. נת' בד"ה צהר תעשה תרע"ג (בהמשך תער"ב). [לקו"ש ח"ד ע' 1019](#) **ואילך.**

30) ביצה ג, ב. וכי תימא ביצה חשובה ולא בטלה הניחא למ"ד כל שדרכו לימנות שנינו אלא למ"ד את שדרכו לימנות שנינו **וש"נ. שו"ע יו"ד סק"י ס"א** דבר חשוב אוסר במינו בכל שהוא והם ז' דברים ואלו הם: אגוזי פרך ורמוני בदन וחביות סתומות וחלפות תרדין וקלחי כרוב ודלעת יונית וככרות של בעל הבית. וכן בעלי חיים חשובים הם ואינם בטלים. אבל שאר דברים אף על פי שדרכן למנות הרי אלו עולים בשיעורן. הגה: ויש אומרים דכל דבר שבמנין דהיינו שדרכו למנותו תמיד אינו בטל (טור בשם ר"י וב"י). וכן נוהגין. הא דדבר חשוב אינו בטל אינו אלא מדרבנן ואזלינן בספיקו לקולא. (ארוך כלל כ"ה והרמב"ם פט"ז דמאכלות אסורות ותוספות דזבחים סוף דף ע"ג ואגודה שם ורא"ש פרק ג"ה ורשב"א בת"ה ונ"י פ' הערל ועוד הרבה פוסקים כמו שיתבאר בסי' זה בכמה

ויגף ה' את העם; משל לצאן החביבה על בעליה שנפל בה דבר ומשפסק אמר לו לרועה בבקשה ממך מנה את צאני ודע כמה נותרו בהם, להודיע שהיא חביבה עליו; ואי אפשר לומר שהמנין הזה הוא האמור בחמש הפקודים, שהרי נאמר בו באחד לחדש השני והמשכן הוקם באחד לחדש הראשון, שנאמר ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים וגו' (שמות מ'), ומהמנין הזה נעשו האדנים – משקלים שלו – שנאמר ויהי מאת ככר הכסף לצקת וגו' (שם ל"ח), הא למדת שתיים היו, אחד בתחלת נדבתן אחר יום הכפורים בשנה ראשונה, ואחת בשנה שניה באיר משהוקם המשכן. ואם תאמר וכי אפשר שבשניהם היו ישראל שוים – ו' מאות אלף וג' אלפים וחמש מאות וחמשים – שהרי בכסף פקודי העדה נאמר כן, ובחמש הפקודים אף בו נאמר כן ויהיו כל הפקודים שש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמשים (במדבר א'), והלא בשתי שנים היו, וא"א שלא היו בשעת מנין הראשון בני י"ט שנה שלא נמנו ובשניה נעשו בני כ'! תשובה לדבר: אצל שנות האנשים בשנה אחת נמנו, אבל למנין יציאת מצרים היו שתי שנים, לפי שליציאת מצרים מונין מניסן, כמו ששנינו במס' ראש השנה (דף ב'), ונבנה המשכן בראשונה והוקם בשניה, שנתחדשה שנה באחד בניסן, אבל שנות האנשים מנויין למנין שנות עולם, המתחילין מתשרי, נמצאו שני המנינים בשנה אחת – המנין הראשון היה בתשרי לאחר י"ה שנתרצה המקום לישראל לסלח להם ונצטוו על המשכן, והשני באחד באיר: **משמע שגם בהמנין שלאחרי חטא העגל הי' עד"ז. ואכ"מ.**

23) כי אין מסתבר (ע"ד הפשט) שמאות הנותרות שבכל שבט לא הי' להם שר האלף. ועוד ועיקר - כן מוכח בפרש"י יתרו יח, כא (מסנהדרין יח, א): שרי אלפים הם היו שש מאות שרים לשש מאות אלף וכו'

[וצע"ק בהמנין דשרי אלפים (וכן בשרי מאות חמישים ועשרות) דבפרש"י שהרי הי' ג' אלפים חמש מאות וחמישים יתר על השש מאות אלף (פרשתנו א. מו) ויהיו כל-הפקדים שש-מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמשים: "וכן הי' מנינם גם בהמנין לאחר יום הכפורים (רש"י תשא שם). ופרשת יתרו "ואתה תחזה" (דעלי קאי פרש"י הנ"ל) היתה – לפרש"י (יתרו יח, יג) – אחרי יוהכ"פ. ואכ"מ.]

24) תשא לא, ב ראה קראתי בשם בצלאל בן-אורי בן-חור למטה יהודה: ג ואמלא אתו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל-מלאכה: **"ואילך. ומשה הזכיר זה כשמסר הצינור לבנ"י (ויקהל לה, ל).** ויאמר משה אל-בני ישראל ראו קרא יהוה בשם

35) ראה לקו"ש ח"ח שם. וש"נ. הערה 31

36) וכמו שהוא בהמנין בפשטות, שלכן לאחרי הפירוט דמנין כל שבט בפ"ע חוזרת התורה ומפרשת הסך הכל דכל פקודי בני ישראל (א, מה-ו).

37) ראה לקו"ת ר"פ נצבים. אתם נצבים היום כלכם וגו'. הנה פרשה זו קורין לעולם קודם ר"ה ומרומז במלת היום דקאי על ר"ה כי זה היום תחלת מ מעשיך זכרון ליום ראשון. שכל ניצוצי נשמות נצבים ומתעלים במקורם הראשון ביום זה עד לפני הוי' ראשיכם שבטיכם וגו' מחוטב עציך עד שואב מימך פרט הכתוב עשר מדרגות שכמו שיש עשר מדרגות בנפש האדם דהיינו ג' שכלים וז' מדות כך הנה כל ישראל הם קומה אחת שלימה וכללות נשמתותיהן נקרא כנסת ישראל שנחלקת לעשר מדרגות ובראש השנה מתעלים כל המדרגות אפילו מחוטב עציך עד שואב מימך שהם בחינות ומדרגות התחתונות [ועיין מענין אתם נצבים ברבות בא פט"ו וז"ל במלאכים נאמר שרפים עומדים ממעל לו ובנשמות נאמר אתם נצבים היום ועמ"ש מענין שרפים עומדים ממעל לו בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל ועד"ז יובן ענין אתם נצבים היום לפני ה'. ועיין עוד מענין אתם נצבים ברבות באיכה ס"פ אני הגבר וס"פ דוב אורב ובקהלת בפסוק אני קהלת ובזהר פ' יתרו דף פ"ב ע"א] להיות כולם מתעלים למעלה במקור חוצבם. וזהו ויהי בישראל מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל (ע' בזהר שמות די"ו ע"ב) פי' שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד. [לקו"ש ח"ד ע' 1141 ואילך](#). לקמן ע' 56 ואילך.

38) ע"פ המבואר בפנים יומתק יותר זה שמיניום של הנשיאים כ"קרואי העדה" הי' ע"י נקיבת שמותם - כי בענין ה"שם" מתחברים ב' הענינים (שצ"ל במנין זה): העצם שלמעלה מהתחלקות וכחות הגלויים, עם כחות הגלויים של האדם, כידוע ב' הקצוות שבענין השם: שייך לעצם האדם שלמעלה מכחות הגלויים (שלכן כשקוראין את האדם בשמו מתעורר מהתעלפותו - ראה ד"ה בעצם היום הזה תשא פ"א, ד"ה אתה אחד (ועתידין צדיקים) תש"ב. (עוד): ולאידך - כל ענין השם הוא רק בהארת הנשמה המלובשת בגוף, כי עצם הנשמה למעלה אין צריך לשם (לקו"ת בהר מא, ג). ויתרה מזה - בפשטות ענינו בכדי שהזולת יוכל לקראו.

דוכתי). כל דבר שהוא חשוב אצל בני מקום המקומות כגון אגוזי פרך ורמוני בדין בארץ ישראל באותם הזמנים הוא אוסר בכל שהוא לפי חשיבותו באותו מקום ובאותו זמן ולא הזכירו אלו אלא לפי שהן אוסרים בכל שהן בכל מקום. וה"ה בכל כיוצא בהן בשאר מקומות. שו"ע אדה"ז או"ח סתמ"ז ס"כ. ככר שלם של חמץ שנתערב אפילו באלף ככרות של מצה אינו מתבטל בתוכם ואסור לאכול מהתערובת בערב פסח משעה חמישית ואילך לפי שככר שלם הוא דבר שבמנין (פירוש שצריך למכרו במנין מחמת חשיבותו ואינו נמכר באומד כמו שדרך למכור דברים שאינן חשובין) וכל דבר שבמנין אפילו באלף לא בטל כמו שיתבאר בורה דעה סי' ק"י:

31) ראה לקו"ש ח"ח ע' 3 ואילך.

32) וי"ל שכאן גופא (וכן בפ' פנחס) היו בי מנינים: כל שבט בפ"ע, צירוף כולם יחד. ובפרט ע"פ פי' האריז"ל בלקוטי תורה בפרשתנו בפ"י מש"כ בני נפתלי (ולא "לבני" כבהשאר).

33) ראה לקו"ש ח"ו ע' 11. לקו"ש ח"י ע' 97 ואילך. וש"נ.

4) תו"א ר"פ ויחי. יהודה אתה יודוך אחיך וגו'. הנה יהודה נקרא ע"ש הפעם אודה והוא בחי' הודי' שבכללות נש"י מודים אנחנו לך ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים. אלא שלמטה לפי שהוא תחת הזמן נק' הפעם אודה שלא כל העתים שוות. אבל למעלה במקור חוצב נשמותיהם הוא למעלה מן הזמן ושם נק' יהודה כי הוי"ד מורה על ההוה כמו ככה יעשה איוב. ויהי' פי' המלה כמו יודה בתוס' ה' יהודה ((ובנחמי' י"א) נכתב יהודה בסגול תחת הדל"ת) וענין הפעם אודה היינו אחר לידה והתגלות בחי' ראובן שמעון ולוי שהם הם הגורמים לבחי' הודיה זו. וזהו יודוך אחיך. וביאור ענין זה הנה ראובן הוא ע"ש ראו בן בחי' ראייה ובחי' ראייה זו היא הגורמת המשכת בחי' האהבה. כמ"ש פני אריה אל הימין אריה אותיות ראייה וכן היה דגל מחנה ראובן תימנה כי ענין ראייה הוא ענין התקרבות דרך חיבה כמ"ש כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם כו'. וזהו כי ראה ה' וגו'. כי עתה יאהבני אישי וגו'. וענין המשכה זו בכנ"י הוא בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא לעורר את האהבה עד שתחפץ לדבקה בו ית' ועד"ז נתקנו פסוד"ז ויצר אור קודם ק"ש כדי שיבוא לקיום ואהבת בק"ש. ובכ"מ.